

**МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. ЛАЗАРЯНА**

РАДА З ГУМАНІТАРНОГО ВИХОВАННЯ

ВІСНИК КУРАТОРА

№ 49

(вересень 2011)

**ДНІПРОПЕТРОВСЬК
2011**

Укладач: Дешко Л. К.

УДК 378

Вісник куратора № 49 (вересень 2011 р.)
Рекомендовано до друку Радою з гуманітарного
виховання 15 вересня 2011 року

Редактор: Лагдан С. П.
Комп'ютерний набір: Сидорчук Н. В.

Зміст

1. План роботи Ради з гуманітарного виховання на 2011-2012 навчальний рік.
2. План засідань Ради з гуманітарного виховання на 2011-2012 навчальний рік.
3. План роботи «Школи куратора» на 2011-2012 навчальний рік.
4. Рекомендації щодо складання плану виховної роботи в академічній групі на I семестр 2011-2012 н. р.
5. Наркоманія як соціально-психологічне явище (*Л. К. Дешко – доц. каф. філософії та соціології, керівник «Школи куратора», С. П. Лагдан – ст. викл. каф. українознавства, член ради з гуманітарного виховання*).
6. Календар знаменних дат.
7. Згадаймо ці дати (*Сидорчук Н. В – секретар ради з гуманітарного виховання*)
8. План заходів на I семестр 2011-2012 навчального року.

Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В. Лазаряна
Дніпропетровськ – 49010, вул. Акад. Лазаряна, 2

ПЛАН РОБОТИ
Ради з гуманітарного виховання на 2011-2012 н. р.

<i>№ з/п</i>	<i>Заходи</i>	<i>Дата проведення</i>	<i>Відповідальні</i>
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>
1.	Засідання Ради з гуманітарного виховання	щомісячно	Распопов О. С.
2.	Здійснення контролю за проведенням виховних годин в академічних групах	протягом року	Распопов О. С., Сурмило Н. С., заступники деканів з виховної роботи
3.	Соціологічні дослідження серед студентів та викладачів	за окремим планом	Пономаренко І. Ю.
4.	Екскурсії студентів до музею ДПТУ, бібліотеки, театрів та музеїв міста	за окремим планом	Заступники деканів з виховної роботи, Куліш А. І., Колесникова Т. О.
5.	Заходи щодо відзначення Міжнародного дня студентів	листопад 2011 р.	Мороз О. В., Науменко Н. В.
6.	Організація та проведення семінарів «Школи куратора»	два рази на семестр	Дешко Л. К.
7.	Університетський та факультетські тури відкритого фестивалю-конкурсу «Студентська весна 2012»	березень-квітень 2012 р.	Островерхов М. П., Кошкалда Л. В., Мороз О. В., Науменко Н. В.
8.	Організація та проведення циклу лекцій та бесід серед студентів першого курсу із роз'яснення аспектів адміністративного та кримінального права	за окремим планом	Малівський А. М.
9.	Організація роботи з соціально незахищеними категоріями студентів	протягом року	Мороз О. В., Науменко Н. В.
10.	Заходи з художньо-естетичного виховання студентів, організація роботи гуртків художньої самодіяльності та клубів за інтересами	за окремим планом	Кошкалда Л. В., керівники клубів
11.	Профілактика правопорушень, зловживання алкоголем, тютюном та наркотичними речовинами	за окремим планом	Начальник відділу з режимної роботи, заступники деканів з виховної роботи
12.	Організація виховної роботи у «Вітальнях» гуртожитків	протягом року	Заступники деканів з виховної роботи,

			голови студрад гуртожитків
13.	Підготовка та проведення огляду-конкурсу «Вибір року»	за окремим планом	Островерхов М. П., Колесникова Т. О., заступники деканів з виховної роботи
14.	Публікація матеріалів щодо діяльності університету в засобах масової інформації	щомісячно	Корженевич І. П., Сурмило Н. С.
15.	Робота спортивних секцій, участь у спартакіаді університету, змаганнях	протягом року	Пічурін В. В.
16.	Інформаційно-консультаційна робота зі студентами, організація виступів психологів та соціальних працівників міського центру планування сім'ї, соціальних служб Жовтневого району	за окремим планом	Сурмило Н. С., Мороз О. В., заступники деканів з виховної роботи
17.	Робота секції з гуманітарної освіти у формуванні гуманістичних світоглядних орієнтацій	за окремим планом	Хміль В. В.
18.	Робота з національного та військово-патріотичного виховання студентів	протягом року	Кириченко М. В., Пастушенко В. А.
19.	Робота Центру національно-громадянського виховання зі збереження і пропагування національно-культурної спадщини українського народу	за окремим планом	Ковтун В. В., Іващенко Г. Л.
20.	Проведення інформаційно-виховних заходів бібліотеки	за окремим планом	Колесникова Т. О.

ПЛАН ЗАСІДАНЬ

Ради з гуманітарного виховання на 2011-2012 навчальний рік

<i>Дата</i>	<i>№з/п</i>	<i>Питання</i>	<i>Готують рішення</i>
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>
15.09.2011	1.	Про підсумки роботи Ради у 2010-2011 н. р. та завдання на 2011-2012 н. р. <i>Доп. Распопов О. С.</i>	Ковтун В. В. Малівський А. М.
	2.	Про роботу університету з реалізації гендерної політики <i>Доп. Власова Т. І</i>	Науменко Н. В. Лагдан С. П.

27.10.2011	1.	Збереження національної спадщини та сприяння розвитку української мови, культури і мистецтва в університеті <i>Доп. Ковтун В. В., Колесникова Т. О.</i>	Кошкалда Л. В., Бобиль С. В.
	2.	Про підготовку та відзначення Міжнародного дня студентів в університеті <i>Доп. Науменко Н. В.</i>	Власова Т. І., Мороз О. В.
17.11.2011	1.	Роль соціально-гуманітарних кафедр університету у формуванні особистості студента <i>Доп. Хміль В. В.</i>	Недогода В. В., Бушина Т. Л.
	2.	Про підсумки проведення щорічного огляду-конкурсу «Вибір року» <i>Доп. Островерхов М. П.</i>	Колесникова Т. О., Пастушенко В. А.
22.12.2011	1.	Про організацію та проведення виховної роботи у Вітальні гуртожитку факультету ЕМТ <i>Доп. Полішко Т. В.</i>	Марочка В. В. Островерхов М. П.
	2.	Стан студентського самоврядування та його вплив на якість навчально-виховного процесу <i>Доп. Мороз О. В., Науменко Н. В.</i>	Колбун В. В. Шаповалов В. О.
16.02.2012	1.	Про стан роботи з профілактики правопорушень на факультеті МТ <i>Доп. Марочка В. В.</i>	Науменко Н. В., Полішко Т. В.
	2.	Про організацію та проведення міжфакультетського конкурсу «Студентська весна 2012» <i>Доп. Кошкалда Л. В.</i>	Пічурін В. В., Пономаренко І. Ю.
22.03.2012	1.	Про роботу адміністрації студмістечка та студентських громадських організацій із забезпечення порядку проживання у гуртожитках <i>Доп. Шевченко Ю. А.</i>	Горбулицький О. П., Лагдан С. П.

	2.	Про стан роботи з профілактики правопорушень на Львівському факультеті <i>Доп. Баб`як М. О.</i>	Кириченко М. В., Хміль В. В.
19.04.2012	1.	Про роботу кураторів факультету ОБЗ у 2011-2012 н. р. <i>Доп. Ганіч Р. П.</i>	Дешко Л. К., Шевченко Ю. А.
	2.	Про проведення навчально-виховної роботи зі студентами іноземцями <i>Доп. Бобиль С. В.</i>	Ганіч Р. П., Собко С. А.
24.05.2012	1.	Про підсумки роботи «Школи куратора» у 2011-2012 н. р. <i>Доп. Дешко Л. К.</i>	Пономаренко І. Ю., Марочка В. В.
	2.	Розгляд та затвердження плану засідань і плану роботи Ради з гуманітарного виховання на 2012-2013 н. р. <i>Доп. Распопов О. С.</i>	

ПЛАН роботи «Школи куратора» на 2011-2012 н. р.

Вересень

1. Про завдання кураторів щодо організаційно-виховної роботи в групах на 2011-2012 н. р.
- Ректорат
2. Специфіка планування роботи у студентських групах на 2011-2012 н. р.
Дешко Л. К. – керівник «Школи куратора»
3. Зустріч із лідерами молодіжних організацій.

Листопад

1. Виховання поваги до майбутньої професії
доц. Агієнко І. В.
2. Зустріч із директором студмістечка.
Шевченко Ю. А.

Лютий

1. Шляхи і напрямки виховання бережливого ставлення до природи та навколишнього середовища.
Зав. каф. хімії ДІТу
Яришкіна Л. А.
2. Зустріч з лікарями студентської поліклініки

Квітень

1. Про стан та профілактику антисоціальних явищ серед студентства.
Представники правоохоронних органів
2. Зустріч із директором Палацу культури студентів.

Кошкалда Л. В. – директор
Палацу культури

РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо складання плану виховної роботи в академічній групі
на I семестр 2011 – 2012 н. р.

За традицією у першому «Віснику» поточного навчального року пропонуємо Вам поради щодо складання плану роботи в групі на I семестр. У ньому потрібно врахувати основні завдання на поточний навчальний рік, зазначені в доповіді ректора університету О. М. Пшінька на серпневій нараді та основні події, дати в житті країни, рідного краю, університету, вікові соціально-психологічні особливості студентської групи.

Якщо Вам потрібна буде консультація з цього питання, звертайтеся до заступників деканів із виховної роботи або до керівника «Школи куратора» (кім. 473, тел.: 2-73).

Основні розділи і заходи Вашого плану можуть виглядати таким чином:

1. Організувати збори академгрупи з наступних питань:
  - основні завдання та особливості навчання у I семестрі 2011-2012 н. р.;
  - видатні дати поточного навчального року;
  - профілактика інфекційних захворювань;
  - правила внутрішнього розпорядку та режим навчання в університеті;
  - «Асоціальним явищам не місце у студентському середовищі»;
  - «Ми – студенти України (до Міжнародного дня студентів)»;
  - «Що ти знаєш про свій ДПТ (особливо для першокурсників)»;
  - про підготовку до екзаменаційної сесії;
  - права та обов'язки громадянина (до Дня прав громадянина).
2. Провести бесіди:
  - Основні віхи боротьби за незалежність українського народу (героїчний літопис);
  - Видатні місця м. Дніпропетровськ;
  - Шану, повагу і турботу – старшому поколінню (до Міжнародного дня людей похилого віку);
  - Молодіжний рух в Україні;
  - Учитель у твоєму житті (до Дня вчителя);
  - Історія українського козацтва;
  - 48-та річниця визволення Дніпропетровська від фашистської навали;
  - Що треба знати про СНІД;

- День Збройних Сил України – загальнодержавне свято;
  - Особиста культура та етика студента;
  - Профілактика застудних захворювань;
  - Правила мешкання у студентському гуртожитку та особиста гігієна студента;
  - Почесна професія – залізничник (до Дня залізничника);
  - Особливості святкування Нового року в різних народів світу;
  - Обряди, ритуали, традиції українського народу (до Різдвяних свят).
3. Розподілити між студентами громадські доручення, допомагати їм їх виконувати.
  4. Організувати консультаційну допомогу студентів-відмінників відстаючим студентам _____ (вказати прізвища).
  5. Постійно відвідувати студентів, які проживають у гуртожитку.
  6. Постійно контролювати стан успішності в деканатах та на кафедрах, оперативно впливати на якість та ритмічність навчання.
  7. Проводити індивідуальні бесіди з питань _____ (перелічити).
  8. Відвідати:
    - навчальні заняття з _____ (наприклад, філософії, історії України);
    - консультації в групі (наприклад, з економічної теорії, математики, фізики тощо).
  9. Залучити студентів до участі в художній самодіяльності факультету, Палацу культури ДІТу та підготовки до знаменних дат, проведення вечорів.
  10. Виявити наукові інтереси студентів та залучити їх до студентської науково-дослідницької діяльності на кафедрах та участі у роботі СНТ.
  11. Залучити студентів до участі у масових спортивних змаганнях та роботі секцій кафедри фізичного виховання.
  12. Клопотати перед деканатом (ректором, профкомом тощо) про надання матеріальної допомоги студентам _____ (вказати прізвища).
  13. Внести свої пропозиції на засідання стипендіальної комісії щодо розподілу стипендій.
  14. Надіслати листи-подяки батькам студентів-відмінників _____ (вказати прізвища).
  15. Ознайомити студентів із можливостями міського та районних центрів соціальних служб для молоді щодо допомоги у вирішенні життєвих проблем.
  16. Організувати відвідування музеїв (ДІТу, історичного, «Літературне Придніпров'я», художнього, ДІАРАМА «Битва за Дніпро» тощо).
  17. Оглянути постійно діючу виставку _____ в Будинку архітектора, Діловому центрі, Льодовому палаці.
  18. Організувати перегляд вистави _____ в Українському драматичному театрі, вистави _____ у театрі «Крик», театрі «Верим» і т. п.
  19. Провести зустрічі:
    - з випускниками факультетів;

- з ветеранами ДПТУ;
  - з провідними вченими університету;
  - з ветеранами ВВВ – учасниками визволення м. Дніпропетровськ у 1943 р.
- (інші зустрічі)

Доповнити ці заходи можна пропозиціями самих студентів, виявивши їх бажання та інтереси. Для цього доцільно провести попереднє анкетування або усне опитування.

Для бесіди у групах

НАРКОМАНІЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ

За останні 100 років наркоманія із проблеми, що була предметом вузької галузі медицини – психіатрії, перейшла в розряд загальносоціальних проблем. За даними групи експертів ВООЗ, у сучасному світі відзначається безперервна тенденція до збільшення числа осіб, які приймають наркотичні препарати, зростає вживання наркотиків молоддю, активізується вживання нетрадиційних наркотиків, широкого поширення набувають синтетичні наркотики, до вживання наркотиків залучаються представники всіх соціально-економічних груп суспільства. Уживання людиною наркотичних речовин має дуже давню історію. Проте розповсюдження наркоманії аж до ХХ століття не було такою зловісною соціальною проблемою.

Інформаційний вибух, обумовлений розвитком засобів інформації, спрощення міжнародних зв'язків та вдосконалення транспортних засобів, відкриті кордони, лібералізація торгівлі та фінансів сьогодні, крім позитивних наслідків, мають і негативні. Це прямо співвідноситься з проблемою поширення наркотиків. Жодна нація чи народ, де б вони не мешкали, якими б міцними не були у них демократія і державний лад, не мають імунітету до згубних наслідків зловживання наркотиками та наслідків наркобізнесу. Особливо вразливі в цьому відношенні виявляються країни зі слабкою соціальною і державною організацією. У Росії проблема нелегального обігу наркотиків та поширення зловживання ними збіглися з перехідним періодом – 90-і роки.

Сталість, з якою наркотики згадуються в ЗМІ, створює оманливе враження достатнього знайомства з цим явищем. У дійсності ж наш запас достовірних знань невеликий. Можна тільки ймовірно говорити про прибутки від незаконного обігу наркотиків і число наркоманів, оскільки ця інформація незмінно спотворюється самою природою наркоторгівлі, яка спрямована на ігнорування закону і наркотичної залежності як явища, засуджуваного суспільством і некритично сприйманого самими хворими.

Потрібно мати на увазі, що наркотики пов'язані як із врятуванням життя, так і з його втратою. Історія використання наркотиків у ритуальних цілях і в медицині починається з глибокої давнини, а історія поширення наркоманії та широких масштабів нелегального обігу нараховує всього кілька десятиліть.

Будь-яка спроба відповісти на питання, чому люди вживають наркотики у немедичних цілях, викликає величезну кількість відповідей. І число цих відповідей може зростати залежно

від географії, країни, культури народу. Психоактивні речовини вживалися з давніх часів відповідно до традиційних норм, практики релігійних церемоній та медичних цілей. Ці традиції були зламані в XX столітті і замінені культурально звироднілими формами вживання. Останні стимулюють кримінальні організації, які керуються лише отриманням надприбутку. Умовно відповідаючи на питання, чому люди вживають наркотики і стають наркоманами, можна сказати наступне:

- тому що наркотик став доступним і його прагнуть реалізувати як товар нелегального ринку;
- тому що середовище, найближче оточення не бачать у цьому нічого протиприродного і заохочують до цього людину, а в неї немає ресурсів для опору;
- тому що біохімічна дія наркотику схожа на нормальний процес у мозку, і відповідно сигнали про небезпеку ігноруються нашою свідомістю.

Також умовно відповідаючи на запитання, чому люди не вживають наркотики і не стають наркоманами, можна відповісти так: тому що вони усвідомлюють небезпеку вживання наркотиків, тому що вони вміють відповідально ставитися до себе і безпеки, тому що вони вміють розрізняти свої почуття і свої наміри, тому що вони вміють справлятися з проблемами.

Поняття про наркоманію, види наркотичних речовин

Наркоманія – стан періодичної або хронічної інтоксикації, викликаной вживанням натуральних або синтетичних наркотичних речовин. До наркоманії належить вживання лише тих наркотичних речовин і медичних препаратів, які включені в список наркотичних лікарських форм, затверджений Міністерством охорони здоров'я. Це має не лише медичне, але і юридичне значення.

Токсикоманія – зловживання тими речовинами, які не входять до списку наркотиків. Це різні хімічні, біологічні і лікарські речовини, що призводять до звикання і залежності. Виділяють наступні групи наркотичних і токсичних речовин:

1. Морфін, опій та їх напівсинтетичні і синтетичні аналоги (героїн, кодеїн, промедол).
2. Кокаїн і препарати з нього («крек»).
3. Речовини, що видобуваються з індійської коноплі (гашиш, анаша, план, марихуана).
4. Снодійні (барбітурати, ноксирон, бробурал).
5. Стимулятори (кофеїн, ефедрин, допінги).
6. Транквілізатори.
7. Атропін та атропіновмісні препарати (астматол, беладона).
8. Ненаркотичні анальгетики (анальгін, амідопірин, аспірин, парацетамол і ін).
9. Органічні розчинники та засоби побутової хімії.
10. Нікотин.

Єдиної причини виникнення наркоманії не існує. Але велике значення мають особистісні чинники. Більш схильні до наркоманії люди інфантильні, пасивні, залежні, демонстративні, емоційно нестійкі. Так само важливу роль відіграють і певні соціальні фактори: низький рівень освіти, відсутність інтересу до життя, бездіяльність, невміння зайняти своє дозвілля, вплив

навколишнього мікросередовища, несприятлива обстановка в сім'ї та суспільстві, низький рівень елементарних медичних знань.

Діагноз наркоманія встановлюється лише у тому випадку, якщо наявний певний комплекс клінічних ознак захворювання:

- Непереборний потяг до прийняття наркотиків.
- Тенденція до підвищення дози.
- Психічна і фізична залежність від наркотиків.

Психічна залежність виникає у всіх випадках систематичного вживання наркотичних речовин. Найчастіше відзначається негативна схильність, при якій наркотик застосовують з метою позбавлення від поганого самопочуття, напруги і т.п.

Позитивна схильність виділяється тоді, коли наркотик приймається для отримання приємного ефекту.

Фізична залежність – це тяжкі, болісні відчуття, викликані утриманням від вживання наркотику від 12 до 48 годин після попереднього прийому. Наркоман не може переносити цей стан, що доставляє йому страждання.

Види наркотиків

Опіати

Опіатні наркотики виготовляються з маку – як із самої рослини, так і з її соку (опій-сирець). Деякі також виробляються синтетичним шляхом.

Морфін

Натуральний алкалоїд, що міститься в маку. Морфін застосовується в медицині як знеболювальний препарат, тому випускається фармацевтичною промисловістю у вигляді прозорого розчину в ампулах.

Кодеїн

Також є опіатним наркотиком, зустрічається у вигляді офіційних (тобто виготовлених фабричним способом) таблеток від кашлю і головного болю, як правило, імпортного виробництва.

Героїн

Виготовлений у підпільних лабораторіях наркотик. Світлий сірувато-коричневий порошок у вигляді дрібних кристаликів із неприємним запахом, на вигляд і на дотик нагадує вітчизняний пральний порошок (на кшталт «Лотоса»). Зазвичай гіркий, якщо розведений цукровою пудрою – із солодким присмаком. Взагалі героїн – найпоширеніший наркотик із числа опіатів.

Метадон

Синтетичний наркотик опіатної групи, виглядає як героїн. Насправді метадон не є похідним опію, тому його правильніше називати «опіатоподібним» наркотиком. Із клінічної точки зору залежність від метадону мало відрізняється від героїнової або опійної залежності. Виробництво і будь-яке використання героїну і метадону заборонено законом. Однак кодеїн і морфін мають обмежене застосування в медицині (але не в наркології). Опіатні наркотики можуть зустрічатися у вигляді рослинної сировини: «макова соломка», «солома» або «сіно» – дрібно розмелені (іноді до стану пилу) коричнево-жовті сухі частини рослин: листя, стебла і коробочки.

«Ханка»

Застиглий темно-коричневий сік макових коробочок (він же опій-сирець), сформований в коржики 1-1,5 см. Усі необроблені опіатні наркотики з рослинної сировини мають легку в'язучу дію на язик. Містять алкалоїди опіатного ряду – морфін, кодеїн та інші. Так як героїн, у порошку досить дорогий і поширений тільки у великих містах. У багатьох регіонах країни наркомани виготовляють («варять») зілля з рослинної сировини кустарним способом. У цьому випадку виходить ацетильований опій – коричневий розчин, схожий на більш-менш міцно заварений чай, із виразним, іноді різким запахом оцту. Коли відстоїться, стає світлішим й прозорішим, дає осад у вигляді дрібних темних частинок. Це і є «чорний розчин», або «чорне», що має погану славу (званий іноді також "ханкою", "хімією", "ангідридом" – від ангідриду оцтової кислоти, який додається у процесі «варіння»). Опіати зазвичай вводять шприцом внутрішньовенно. Іноді рослинну сировину розводять водою і ковтають. У даний час часто просто вдихають порошок героїну через ніс. Усе це має негативні наслідки: залежність від опіатів розвивається надзвичайно швидко і має масу ускладнень.

Кокаїн

Кристалічний порошок, на вигляд схожий на питну соду. Продається зазвичай розведеним цукровою пудрою або тальком. Потрапивши на язик, викликає відчуття оніміння (як новокаїн). Кокаїн зазвичай вдихають («нюхають»), іноді вводять внутрішньовенно, попередньо розвівши водою. Деякі похідні кокаїну («крек») палять.

Ефедрин

Білий порошок із гірким смаком, кристалики якого мають видовжену форму. Ефедрин використовується в медицині і може зустрічатися у вигляді розчину в ампулах з маркуванням «ефедрин». Також ефедрин міститься в сумно відомому препараті «солутан» і в мазі «сунореф». Ефедрин у чистому вигляді наркомани практично не застосовують, а виготовляють із нього кустарним способом ефедрон (меткатинон). Він має вигляд прозорого розчину (жаргонні назви «біле», «білий розчин», «марцефаль») із запахом оцту. Ефедрон вводять внутрішньовенно.

Фенамін (вітчизняна назва) або амфітамін (міжнародна назва)

Препарат, що зустрічається як у вигляді таблеток, так і у вигляді порошку, а може бути розфасований у капсули. Дуже рідко, але застосовується в медицині. Вживають його і внутрішньо, і внутрішньовенно (що, звичайно, більш ризиковано). Вигляд і колір таблеток і капсул різноманітні.

Первітин (метамфетамін)

Продукт амфетаміну, що має більш «різкий» ефект. У медицині не застосовується, і наші наркомани виробляють його кустарно. При цьому виходить дуже погано очищений і токсичний продукт, який вони вводять внутрішньовенно.

«Екстазі», «ХТМ», «Адам»

Група похідних метамфетаміну (головним чином – метилен-діоксид-метамфетамін МДМА), для яких із метою реклами винайдена приваблива назва «екстазі». Виробляються у підпільних напівпромислових лабораторіях у вигляді різнокольорових таблеток різної форми, іноді з малюнками на поверхні. Вживають їх тільки внутрішньо. Вживання кокаїну та «екстазі» на території країни заборонено з будь-якою метою.

Препарати коноплі

Одне з перших місць серед наркоманії у світі займають наркоманії, що виникають у зв'язку зі зловживанням препаратами з різних видів конопель, такими, як анаша, марихуана, гашиш, банг, кіф, гуаза, хусус, план, харас, хурус, дага, гунья, черес, кафур. Різні сорти конопель ростуть у країнах Азії, Африки, Південної Америки, широко культивуються у багатьох країнах світу. У рослинах конопель залежно від різновиду й сорту в різних концентраціях містяться ароматичні альдегіди каннабінола. Психотоміметичним афектом володіють тетрагідроканнабіол, зокрем 6-тетрагідроканнабіол, який в основному має одурманюючий ефект при споживанні. Найбільша концентрація каннабінола міститься в індійській коноплі (*Cannabis indica*). Захворюваність гашишною наркоманією в загальній структурі захворюваності наркоманією становить від 20 до 30%. У деяких південних мусульманських країнах, де традиційно спиртне заборонено, гашишизмом уражено до 60% чоловіків у віці від 20 до 40 років. Після алкоголізму гашишизм є найбільш поширеним видом наркотизму у світі.

Висушена або не висушена зелена трав'яниста частина конопель, яку також називають «марихуана». Це схожі на тютюн, зазвичай світлі зеленувато-коричневі дрібно розмелені сушені листя і стебла. Буває щільно спресована в грудочки, тоді називається «анаша» або «план». Пресована суміш смоли, пилку і дрібно подрібнених верхівок конопель («анаша», «гашиш», «план» або «хеш» – жаргонні назви) – щільна темно-коричнева субстанція, яка за консистенцією нагадує охолоджений пластилін – іноді її теж так називають – (але менше пластична), на папері залишає жирні плями. Є й інші, не настільки популярні. Усі препарати конопель мають досить різкий специфічний запах і гіркий смак. Як правило, їх курять, забиваючи у цигарки разом із тютюном. Активною речовиною конопель є група алкалоїдів під загальною назвою «тетрагідроканнабіол» (англійська аббревіатура ТНС). Дія препаратів коноплі, зокрема гашишу, починається з почуття спраги і голоду, сухості в роті. Поступово по всьому тілу розливається відчуття тепла. З'являються відчуття невагомості, бажання стрибати, танцювати, брати вигадливі пози. Незначні дії оточуючих викликають безглуздий нестримний сміх. Стає неможливо зосередитися. Асоціації виникають легко і швидко змінюють одна одну. Вимовляють набір фраз, часто незакінчених. Виникає швидкий потік думок. Усе більше звужується контакт з оточуючими, порушується порозуміння з ними. З'являється імпульсивність. Виникають масивні ілюзії, фантазії, усі звуки набувають особливого резонансу, відчуття, що розмова йде в залі з посиленою

акустикою. Коноплі та їх препарати не мають ніякого медичного застосування та повністю заборонені для використання.

Галюциногени

Більш точний термін – «наркотики, що змінюють свідомість», оскільки часто вони не викликають галюцинацій, а спотворюють самовідчуття наркомана. До групи галюциногенів входять дуже різні за хімічним складом продукти, деякі з них натурального походження. У наркоманів більшість галюциногенів носять об'єднану назву «кислота» (англійською «acid»). Походить вона від хімічної назви «дієтиламід лізергінової кислоти».

Крім основного ефекту галюциногенів – спотворення сприйняття навколишнього світу і самовідчуття – практично всі вони викликають зсув настрою в бік поліпшення (інакше б їх ніхто не приймав). Зазвичай їх приймають на вечірках, щоб «подурачитися». Наприклад, вони здатні викликати ілюзію незвичайної легкості й уміння літати, що, звичайно, було б приємним. Більш інтелектуальні споживачі вважають, що галюциногени можуть «розширити свідомість», допомогти зрозуміти «таємний зміст речей» і намагаються з їх допомогою «просунутися» в розумінні суті світів – зовнішнього і внутрішнього. У будь-якому випадку, сп'яніння галюциногенами видається суб'єкту кумедним, хоча при цьому він, можливо, робить далеко не кумедні вчинки.

Усі ці чудеса наркотики з групи галюцинів викликають, порушуючи хімічні і фізіологічні реакції на рівні «медіаторів» – речовин, що переносять сигнали від клітини до клітини в головному мозку. В основному вони зачіпають обмін серотоніну, дофаміну та ацетилхоліну – у край важливих для мозку субстанцій, що відповідають не тільки за психіку, але і за фізіологію людини. При цьому, як не сумно, після кожної інтоксикації в медіаторних системах залишаються спочатку малопомітні зміни, які щоразу накопичуються і в результаті призводять до важкої психічної патології.

Серед галюциногенів найбільш поширені такі: гриби роду *Psilocybe* і *Copocybe*. Містять псилоцибін. На даний момент, мабуть, один із найбільш поширених галюциногенних наркотиків. Доступні тільки в кінці літа, але дехто їх сушить про запас. Виглядають як маленькі противні коричневі поганки на тонкій ніжці, капелюшок дзвіночком, має фіолетовий відтінок. Їх зображення часто зустрічається на парканах і в тролейбусах. Наркомани їх їдять.

ЛСД (дієтиламід лізергінової кислоти) – «еталонний» галюциноген.

ЛСД існує у вигляді прозорого розчину, порошку, таблеток або різнокольорових марок, що нагадують поштові (їх основа просякнута розчином наркотику). ЛСД звичайно приймають внутрішньо, а наші наркомани, буває, вводять внутрішньовенно.

РСР (читається «пі-сі-пі»), наші наркомани вимовляють «пе-ес-пе»), він же фенциклідин. Зустрічається рідко, як і подібні до них препарати, зазвичай у вигляді порошку або розчину. На жаль, теж іноді вводиться внутрішньовенно.

Ще один поширений препарат із галюциногенними властивостями «екстазі» має виразну стимулюючу дію і тому включений до групи

психостимуляторів. Існують й інші галюциногени, деякі з них досить екзотичні. Крім того, багато речовин мають так звані «ізомери» – однакові за складом, але різні за структурою.

Препарати групи галюциногенів виключно агресивні щодо головного мозку. Фактично інтоксикація будь-яким галюциногенним препаратом є штучно викликаним психозом. Саме тому речовини цієї групи у фахівців-фармакологів називаються психодизлептиком (тобто «руйнують психіку»). Той же LSD, який з таким ентузіазмом ковтають наркомани, у США був прийнятий на озброєння як бойова отруйна речовина, розрахована на ураження живої сили противника під час війни.

Справа в тому, що LSD і всі інші галюциногени втручаються в роботу декількох типів синапсів і повністю дезорганізують її. Після одноразового прийому звичайної (десятитисячні частки грама) дози діяльність синапсів і нейронів залишається порушеною протягом 3-4 днів. Після елімінації, тобто видалення LSD із мозку, багато клітин вже не можуть відновити нормальне функціонування синапсів.

Так ось, одноразова інтоксикація LSD здатна необоротно пошкодити головний мозок і назавжди залишити в психіці сліди, які важко відрізнити від захворювання на шизофренію. Дія наркотику досить непередбачувана, а на людей, психіка яких не дуже стійка, вона може вплинути фатально. Спотворення самовідчуття і галюцинації можуть призвести до появи почуттів страху і тривоги, через що наркомани стають агресивними. При цьому пошкодження, які викликають і LSD, і PCP, і галюциногенні гриби, із кожним разом накопичуються і стають дедалі важчими. Із часом енергійність, життєрадісність і здатність здійснювати цілеспрямовані дії наркоман втрачає – так само, як хворий, що довгий час страждає на шизофренію. Їм на зміну приходять періодичні стани паніки, манія переслідування, страхітливі галюцинації і неконтрольована агресивність.

PCP, гриби та «екстазі» тільки трохи менш токсичні для голови, ніж LSD. Теж часто викликають психози і завжди незворотну поразку психіки при регулярному вживанні. Крім того, психози і спалахи агресії нерідко стають рецидивуючими (флешбек).

Особливості людської психіки щодо наркоманії.

Скандинавський учений Ганс Олаф Фек'єр досліджував природу алкоголізму та наркоманії. Відповідно до його теорії алкоголізм і наркоманія є фізичними хворобами, це особливості психіки людини.

Відповідно до цієї теорії велику роль для людини відіграють символи і ритуали, якими наповнене її життя: полум'я свічок робить вечір інтимним, улюблена музика навіває спогади, вечірні сукні, добре сервіровані столи дають відчуття свята. Простий приклад: ми посміхаємося, бачачи блискаючу новорічну ялинку. Але емоційний ефект навряд чи пояснюється ботанічними властивостями або хімічним складом хвої: у нас спрацьовують спогади дитинства і підсвідоме очікування дива. Ялинка – це символ довгоочікуваного

свята. Точно таким же символом для багатьох людей є алкоголь. Уявіть компанію друзів, яка збирається за святковим столом. Гарний настрій з'являється задовго до того, як все буде випито і з'їдено. Мабуть, справа все-таки у людській психології, яка визначає межу між повсякденною рутиною і відпочинком. Людина ніби говорить собі: «Зараз я вип'ю (покурю, уколуюсь) і розслаблюся». Крім того, застосування одурманюючих речовин – зручний привід відмовитися від виконання обридлої роботи. Випивши, людина вирішує: «Сьогодні я вже не зможу працювати, буду відпочивати».

Не можна не згадати і про іншу важливу функцію алкоголю і наркотиків – консолідує. Всі ми потребуємо співрозмовників, але люди іноді бояться зізнатися навіть собі, що зустрічаються з друзями тільки заради спілкування. Набагато зручнішим приводом для зустрічі вважається запрошення випити кави, пива чи горілки.

Наступний пункт цієї теорії: алкоголь чи наркотик – це надійне алібі. Універсальний механізм людської поведінки: виправдовуватися, бажаючи зберегти імідж і репутацію. Списувати свої помилки і невдачі на обставини: втома, хвороба, брак освіти, молодість чи, навпаки, старість, перенапруження або занепад сил. Проте подібні "вибачаючі" обставини не завжди можуть виявитися "під рукою". А це послатися на наркотичне чи алкогольне сп'яніння набагато простіше. Людина каже: «Я погано танцюю і тому перед танцями випиваю». Заява парадоксальна, бо насправді алкоголь порушує координацію. Але парадоксальність ця удавана: незграбність танцюриста навколишні спишуть на дію горілки...

Чому для людей, що не реалізували свої мрії, не влаштувалися в житті, привабливі алкоголь або наркотики? Та тому що сп'яніння допомагає їм підтримувати ілюзію свого високого потенціалу. Людина переконана: вона багато чого зуміла б досягти, якщо б не зілля... Але розлучитися із згубною звичкою не поспішає: всі невдачі і неприємності доведеться пояснювати власною недосконалістю.

Алкоголь чи наркотик виступає в ролі ефективного психологічного щита.

Про п'яних і наркоманів зазвичай кажуть: вони не відають, що творять. Навколишні критикують п'яниць і наркоманів не за їхню поведінку "під кайфом", а за сам факт використання одурманюючих речовин і твердять: "Ти повинен перестати вживати наркотики", "Тобі не треба пити так багато!"

Коли жінку б'є тверезий чоловік, вона називає його негідником. Якщо він нехтує обов'язками по будинку - ледарем. Але якщо він веде себе точно так само після випивки, вона скаже: "Взагалі-то він хороша людина, але занадто багато п'є". Подібне зміщення акцентів вигідно обом сторонам. Проштрафившись чоловік позбувається від почуття провини, йому не соромно (винен-то не він, а зілля!), А близькі заспокоюють себе думкою, що їх чоловік, син, батько, друг "в принципі непогана людина".

Склалася думка, ніби вживання одурманюючих речовин і загальноприйняті норми поведінки несумісні. Але тоді чому прийом снодійних препаратів не викликає поведінкових відхилень - адже їх фармакологічний

ефект дуже схожий з ефектом впливу на мозок наркотиків і алкоголю? Може бути, справа в сформованих суспільних стереотипах: прийом снодійного - лікувальна процедура, випивка або прийом наркотиків - ритуал, розвага, відпочинок. Помічений такий факт: коли непередбачені події (наприклад, несподівано виникла загроза для життя) роблять втрату самоконтролю невідомою, у п'яних хміль як рукою знімає! Куди ж дівається їх "блаженне невідання"? Сьогодні вченими доведено: сп'яніння зовсім не змушує людину забути про норми моралі і моральності, воно лише призводить до непереборному бажанню потурати власним емоціям і поривам. А значить, п'яний несе повну відповідальність за свої вчинки, і "пом'якшуючі" обставини насправді є обтяжливими.

Деякі вважають, ніби наркотики і алкоголь бладійно впливають на настрій, піднімають самооцінку, відпускають гальма, послаблюють занепокоєння. Але факти говорять про те, що тут спрацьовує ефект навіювання.

У підлітковому середовищі широку популярність отримав "балдеж" від вдихання парів лаків або розчинників. Проте "професійні токсикомани" малярі та лакировщики не відчують нічого подібного від цих запахів. На цьому прикладі дуже яскраво видно ефект очікування: якщо людина заздалегідь упевнений, що йому буде добре, чекає кайфу, то він врешті-решт отримує його. Робочі кайфу не чекають і тому сприймають свої відчуття як неприємні витрати виробництва.

Стан, який прийнято іменувати кайфом, передбачає певні переживання і поведінку. Роль кайфуючого - це роль з великими привілеями (можна дозволити собі зайве) і з меншими обов'язками (дозволено не робити необхідного).

При першому використанні алкоголю, наркотиків все відчують вкрай неприємні відчуття: нудоту, головний біль, запаморочення. При повторному, а потім і систематичному вживанні тих же речовин, дивлячись на більш досвідчених споживачів дурману, новачок навчається позитивно тлумачити об'єктивні ефекти наркотизації.

Ганс Олаф Фекьяер вважає, що потрібно пояснити, що він намагається звалити на дурман провину за власну лінь, неосвіченість, небажання добре працювати, і тоді він не буде шукати причину своєї пристрасті в оточуючих (своїх батьків, які передали йому такі гени), а направить зусилля на вдосконалення власної психіки.

Соціальні та культурні фактори щодо наркоманії.

До чинників, які впливають на зловживання наркотичними речовинами, належать етнічне середовище, культура, стать, вік, рід діяльності, соціальний стан, субкультура і релігія. Наприклад, деякі люди, особливо підлітки, починають вживати наркотики під впливом своїх однолітків. Визначальними чинниками внутрішньої мотивації залучення молоді до наркотиків, інших психотропних засобів більшість експертів вважає, по-перше, нереалізоване в інших сферах діяльності, іманентно властива віку цікавість, прагнення пережити гострі відчуття, у тому числі «за компанію»; по-друге, незнання про

згубні наслідки. Впливає на молодих людей і певна розпливчастість життєвої програми їх самих та їхніх батьків на віддалену перспективу. Невпевненість у завтрашньому дні призводить до того, що багато молодих людей, наслідуючи приклад дорослих, прагнуть жити тільки сьогоднішнім днем, беручи від життя максимум того, що можна від неї взяти.

Причини, за яких молоді люди починають систематично приймати наркотики (у відсотках):

Оптимізація настрою, тону – 49 %

Відволікання від насущних питань – 37 %

Подолання почуття самотності – 23 %

Зняття психологічної напруги – 18 %

Оптимізація контактів спілкування – 16 %

Слід сказати про соціально-психологічних передумови масового вживання наркотиків. Руйнування ідеологічної основи суспільства привело до того, що більшість населення повністю втратила духовні орієнтири життя, виявилася деформованим світорозуміння. Життя, навіть якщо це не усвідомлюється, втратила для багатьох людей свій сенс. Виявилися неспроможними аксіоми колективних інтересів, а психологія індивідуального існування практично не сформована. Навіть відносно економічне благополуччя не в змозі заповнити утворився "ідеологічний вакуум". Ідеологічна ситуація змінювалася так швидко, що адекватна адаптація виявилася практично не можливою. Будь-яка соціальна структура, за наявності обов'язкових маргінальних груп, своєю основою має середні верстви населення, які повинні розуміти мету і сенс свого життя. У багатьох країнах, пропаганда в засобах масової інформації, літературі спрямована на формування певної системи цінностей і поглядів. У школах існують спеціальні заняття, на яких відпрацьовуються і прищеплюють з ранніх років поняття про загальнолюдські цінності. Люди радіють життю, природі, спілкуванню, родині, дітям, знаходять задоволення в професії, хобі, усвідомлюють себе приналежними до певної національної та державної системи. Відбувається формування обивателя, в хорошому сенсі цього слова. Обивателя як хранителя соціальних традицій, здорового глузду, основи суспільної стабільності. У міру зміни поколінь відбувається передача досвіду, ідеології. Причому наступним поколінням охочіше приймаються радикальні погляди на життя, але зі збереженням основних світоглядних постулатів. У нашій країні покоління, яке повинно було б бути джерелом життєвого досвіду, мудрості, виявилось саме найбільш вразливим перед насуваються. Судячи зі зростання споживання спиртних напоїв передбачуваний джерело життєвого досвіду, мудрості виявився джерелом філософії одномоментного гедонізму, пасивності перед лицем соціальних і економічних труднощів, основою для формування у молоді "наркоманического свідомості".

Групи людей з різною культурою також мають свої особливості у вживанні наркотичних речовин. Наприклад, чоловіки ірландці і корінні американці найчастіше випивають поза домом. Іншими факторами, що впливають на вибір, є легальність поширення і доступність наркотичної речовини, наприклад сигарет чи алкоголю в порівнянні з героїном. І, нарешті, що у співтоваристві традиції можуть впливати на прилучення до вживання наркотичних речовин. Наприклад, у резерваціях американських індіанців деякі громади розглядають вживання алкоголю як приємне проведення часу з-за відсутності інших можливостей проведення дозвілля. Певні категорії фахівців, наприклад, лікарі, також схильні до зловживання наркотичними речовинами.

Соціальні причини виникнення наркоманії серед молоді. Причини того, чому люди вживають наркотики:

- Тому що доступно (дуже вигідний бізнес грати на людських слабкостях);
- Тому що підкоряємося тиску, не вміємо чинити опір;
- Тому що немає свого рішення;
- Тому що не вистачає критичного мислення;
- Бо не вміємо справлятися зі стресом;
- Тому що здається нешкідливим, безпечним;
- Тому що не розуміємо своїх проблем, зокрема не вміємо спілкуватися;
- Тому що не розрізняємо ступінь ризику, не вміємо піклується про себе;
- Тому що не розрізняємо своїх почуттів і відчуттів інших.

Список причин вживання наркотиків по всій видимості набагато ширший, ніж перераховано вище. Тут представлені тільки основні, внутрішні передумови.

Коли це можна помітити?

- Коли наростає байдужість до всього, що було цікаво;
- Коли бачимо втечі з дому та прогули в школі, інституті з незрозумілих причин;
- Коли бачимо надмірно хворобливу реакцію на будь-яку критику;
- Коли бачимо уникнення контактів з домашніми;
- Коли різко знизилася успішність, в школі, інституті;
- Коли прохання дати грошей на одну мету постійно підміняється інший;
- Коли з дому пропадають цінності;
- Коли по телефону часто лунають дзвінки невідомих людей;
- Коли різко змінюються музичні вподобання;
- Коли бачимо погіршення пам'яті, неможливість зосередитися;
- Коли безсоння змінюється пароксизмами сну;
- Коли бачимо часту і різку зміну настрою та активності;
- Коли підвищена стомлюваність змінюється неприборкану енергійністю;
- Коли бачимо надмірну блідість шкіри;
- Коли бачимо розширені або звужені в точку зіниці;
- Коли бачимо почервонілі повіки і очі;
- Коли чуємо сповільнену або різко прискорену мову;

- Коли бачимо різку втрату ваги з коливаннями апетиту;
- Коли час від часу спостерігаємо швидко проходять симптоми, схожі на застуду чи грип;
- Коли з'явився хронічний кашель;
- Коли спостерігаємо засмучену координацію рухів;
- Коли бачимо сліди від ін'єкцій, порізи, синці, інфільтрати і нариви в місцях ін'єкцій;
- Коли знаходимо шприци, незрозумілі порошки, маленькі коробочки, капсули, папірці, згорнуті в трубочки, обпалений металевий посуд і ложки.

Література:

1. Корсак К., Рутіна З. Освіта і наркотики // Освіта й управління. – Т. 4. – Київ, 2000.
2. Габиани А. А. На краю пропасти: наркомания и наркоманы. – Москва, 1990.
3. Ураков И. Г. Наркомания: мифы и действительность. – Москва, 1990.

*Дешко Л. К. – керівник
«Школи куратора»,
доц. каф. філософії та
соціології,
Лагдан С. П. – ст. викл. каф.
українознавства*

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ ДАТ

Визначні дати 2011 року:

- 2003-2012 рр. оголошені Генеральною Асамблеєю ООН (2001) Десятиріччям грамотності: освіта для всіх;
- 2005-2014 рр. оголошені Генеральною Асамблеєю ООН (2002) Десятиріччям освіти в інтересах стабільного розвитку ООН;
- 2005-2015 рр. оголошені Генеральною Асамблеєю ООН (2003) Міжнародним десятиріччям дій «Вода для життя»;
- 2011 рік оголошений Генеральною Асамблеєю ООН (2006) Міжнародним роком лісів;
- 2011 рік оголошений Генеральною Асамблеєю ООН роком хімії;
- 2011 рік оголошений в СНД роком історико-культурної спадщини;
- 2011 рік оголошений Верховною Радою України роком української першокниги (із нагоди 450-річного ювілею українського перекладу Пересопницького Євангелія (1556-1561));
- 2011 рік оголошено в Україні роком освіти та інформаційного суспільства (Указ Президента України № 926/ 2010 від 30.09.2010).

У 2011 році виповнюється:

- 50-річчя від дня польоту в космос першої людини – Ю. О. Гагаріна;
- 100 років від виходу (1911) «Малого Кобзаря» Т. Г. Шевченка, першого в історії «Кобзаря» видання для дітей;
- 70-річчя створення 395-ї шахтарської стрілкової дивізії;
- 105-річчя від дня народження Стаханова О. Г. (1906-1977);
- 210-річчя від дня народження Даля В. І. (1801-1872);
- Міжнародний рік молоді: діалог і взаєморозуміння (12 серпня 2010 року – 11 серпня 2011 року). Відзначається згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/64/134)

ВЕРЕСЕНЬ

- 1** – День знань (офіційно День знань був затверджений Верховною Радою СРСР 1 вересня 1984 року);
- 8** – Міжнародний день письменності (грамотності);
- 22** – День партизанської слави (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 1020/2001 від 30 жовтня 2001 року);
- 30** – Всеукраїнський день бібліотек (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 471/1998 від 14 травня 1998 року).

ЖОВТЕНЬ

- 1** – День Незалежності Республіки Кіпр;
– Міжнародний день музики (заснований 1 жовтня 1975 року за рішенням ЮНЕСКО);
– Міжнародний день людей похилого віку;
– День ветерана (відзначається в Україні з ініціативи ООН);
- 2** – День працівників освіти;
- 6** – 130 років від дня народження Івана Антоновича Кочерги (1881-1952), українського драматурга;
- 14** – День українського козацтва (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 966/99 від 7 серпня 1999 року);
- 24** – 100 років від дня народження Аркадія Ісаковича Райкіна (1911-1987), російського артиста естради.

ЛИСТОПАД

- 9** – День української писемності та мови (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 1241/97 від 6 листопада 1997 року);
- 12** – 75 років від дня народження Миколи Федоровича Сингаївського (1936), українського поета;
- 17** – Міжнародний день студента (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 659/99 16 червня 1999 року);
- 20** – День працівників сільського господарства (відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 428/93 від 7 жовтня 1993 року у третю неділю листопада);

22 – 210 років від дня народження Володимира Івановича Даля (1801-1872), російського лексикографа, етнографа і письменника;
26 – День пам'яті жертв голодомору (відзначається в Україні у четверту суботу листопада згідно з Указом Президента № 1310/98 від 26 листопада 1998 року, до зміни № 431/2007 від 21 травня 2007 року мав назву «День пам'яті жертв голодомору та політичних репресій»).

ГРУДЕНЬ

1 – Всесвітній день боротьби зі СНІДом (Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) проголосила у 1988 році 1 грудня Всесвітнім днем боротьби зі СНІДом);
3 – Міжнародний день інвалідів (проголошений Генеральною Асамблеєю ООН);
5 – 80 років від дня народження Григора (Григорія) Михайловича Тютюнника (1931-1980), українського письменника;
– 100 років із дня смерті Валентина Олександровича Серова (1865-1911), російського живописця;
10 – День прав людини (проголошений Генеральною Асамблеєю ООН);
14 – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
24 – 110 років від дня народження Олександра Олександровича Фадєєва (1901-1956), російського письменника.

ЗГАДАЙМО ЦІ ДАТИ

14 жовтня

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

14 жовтня Україна відзначає День українського козацтва, який збігається з одним із найвеличніших християнських свят – Покрови Пречистої Богородиці. 7 серпня 1999 р. Президент України, враховуючи історичне значення й заслуги козацтва в утвердженні української державності та його вагомий внесок у сучасний процес державотворення, визначив цю дату своїм указом.

В Україні немає більш важливого чинника, який би був і центром, і перехрестям, і змістом переважної більшості соціальних процесів, та більш важливого компонента національної й територіальної консолідації, ніж козацтво. Саме цей феномен сприяв виробленню такого способу життя українського етносу, який допоміг йому вижити в умовах не тільки відсутності власної держави, але й за часів тотального знищення всього національного, самобутнього. За останні три з половиною століття український народ тричі піднімався на боротьбу за встановлення державної незалежності.

Перший потужний спалах відродження власної державності припав на добу Козаччини. Друга спроба створити державу за козацькими традиціями демократизму і рівності робилася в період революційних змагань 1917-1920 рр. Третя – уже в наш час. Наприкінці 80-х рр. ХХ ст. інтерес до свого минулого та

генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя в Україні спричинили виникнення козацьких громадських утворень; Козацького земляцтва (1984), що у 1989 р. перетворилося на Донецький курінь українського козацтва; спортивної школи козацького мистецтва «Бойовий гопак» у Львові (1985); Запорізького козацького товариства «Запорозька Січ» (1990); «Козацького товариства Київщини» (1990) та ін. Влітку 1990 р. відбулося святкування 500-річчя від дня першої писемної згадки про українських козаків. Особливим розмахом відзначилися урочисті заходи на о. Хортиця в Запоріжжі та с. Капулівка на Січеславщині. Це дало поштовх до створення цілої низки регіональних організацій українського козацтва – Карпатська Січ (Львівщина), Поліська Січ (Житомирщина), Прикарпатська Січ (Івано-Франківщина), Кальміуська паланка (Донеччина), Буковинська Січ (Чернівеччина), Херсонський кіш, Волинська Січ, Закарпатська Січ та ін. Їх члени активно підтримували демократичні процеси та створення незалежної Української держави.

14 жовтня 1991 р. на Всеукраїнській установчій козацькій раді було проголошено утворення єдиної загальноукраїнської громадської організації Українське козацтво, яка об'єднала усі регіональні козацькі структури України та української діаспори. З нагоди 10-річчя початку козацького руху 16 вересня 2000 р. у Києві відбувся з'їзд козаків-засновників Українського козацтва. До 1995 р. процеси відродження козацтва в Україні нагтовхувалися на певний спротив окремих державних структур: провокації під час проведення козацької ради в Переяславі-Хмельницькому (1992), затримання козацької старшини під час вшанування пам'яті П. Сагайдачного у Києво-Могилянській академії (1994), заборона поховання за участю козаків Патріарха Володимира (Романюка) поблизу Свято-Софіївського собору (1995) тощо. І все-таки протягом 1990-2004 рр. українські козаки зробили значний внесок у справу реального втілення національної ідеї в українському суспільстві.

Враховуючи історичне значення і заслуги козацтва у створенні української державності та суттєвий внесок у сучасний процес державотворення, Президент України видав низку указів, що безпосередньо стосуються козацького руху, а 15 листопада 2001 р. було прийнято положення «Про Національну програму відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки». Метою Національної програми був подальший розвиток і утвердження козацтва як громадської сили, здатної істотно впливати на процес консолідації суспільства. Вона передбачала участь українського козацтва у військово-патріотичному вихованні молоді; створенні, відродженні, відновленні та охороні заповідних місць і об'єктів; проведення освітянських, культурно-просвітницьких заходів; науково-дослідної, пропагандистської та видавничої роботи; організацію туризму, спортивних змагань, здійснення господарської, природоохоронної та міжнародної діяльності.

На сьогодні зареєстровано близько десятка всеукраїнських громадських організацій українського козацтва та більш ніж п'ятсот обласних, районних, міських і сільських козацьких утворень. Серед них: «Українське козацтво»

(1991), «Спілка козацьких організацій України» (1999), «Козацтво України» (2001), «Об'єднане козацтво України» (2003) та ін. Зараз у своїх лавах вони нараховують майже 200 тисяч осіб.

З 1991 р. постійно організовуються кінні походи «Козацькими шляхами», з 1992 р. – зарубіжні походи козацької чайки «Свята Покрова» до берегів Франції та Англії, з 1996 р. у Києві щорічно проводиться фестиваль-турнір бойових мистецтв «Козацька слава», з 1999 р. у Запоріжжі проходить щорічний фестиваль національних видів єдиноборств, а у Дніпропетровську – всеукраїнський чемпіонат козацького морського багатоборства. Періодично стартує регата пам'яті І. Сірка за маршрутом Київ–Запоріжжя–Босфор. У 2001 р. створено Всеукраїнську федерацію козацького двобою та Міжнародну федерацію бойового гопака.

Функціонують наукові установи з вивчення українського козацтва: Науково-дослідний інститут козацтва при Інституті історії України Національної академії наук України (з 1996 р.) та при Запорізькому державному університеті (з 2000 р.), його філії діють у Донецьку, Запоріжжі, Нікополі, Одесі. Проведено наукові конференції: «Козацькі джерела» в Одесі, «Сучасна козацька педагогіка» у Києві, «Проблеми розвитку Українського козацтва як державотворчої інституції» в Черкасах, «Козацька педагогіка в системі сучасної освіти» в Сумах та ін. Створені також освітні заклади: Інститут українського козацтва при Харківському державному педагогічному університеті ім. Г. Сковороди (2002), Народний університет козацької культури при Донецькому художньому музеї (2002), Український військово-козацький інститут ім. князя Святослава при Міжрегіональній академії управління персоналом (2003).

У багатьох регіонах України діють козацькі школи, ліцеї, молодіжні та дитячі регіональні організації: «Молода Січ» (Запоріжжя, Суми, Нова Каховка), «Січ» (Київ), «Сокіл» (Тернопіль, Нікополь), «Козацьке коло» (Харків) та ін. Підготовлено загін спеціального козацького вишколу при Донецькому інституті фізкультури, в Одесі створено загін сприяння прикордонній службі, також функціонують постійно діючі табори козацького вишколу. Проведена підготовча робота щодо відкриття державного Тернопільського козацького ліцею ім. Д. Байди-Вишневецького з посиленою військово-фізичною підготовкою. Українське козацтво опікується Борзненською школою-інтернатом на Чернігівщині. Започатковано постійний всеукраїнський історичний конкурс серед учнів загальноосвітніх середніх шкіл «Козацька держава».

Козацьку культуру відроджують і пропагують професійні та самодіяльні художньо-мистецькі колективи: «Козацькі забави» (Київ), «Козак Мамай» (Черкаси), «Козаки Поділля» (Хмельницький), «Козацькі шляхи» (Дніпропетровськ), хор Зборівської Січі ім. І. Богуна (Тернопільщина), «Чорномор» (Одеса), «Харцизяки» (Донеччина), «Вітер» (Житомирщина), «Чумацький шлях» (Черкащина), оркестр Білоцерківської Січі (Київщина), хор Кіцманської Січі (Чернівецьщина) та ін. 1997 р. у Києві відбувся Всесвітній фестиваль мистецтв Українського козацтва. З 2000 р. у Тернополі проводяться

щорічні всеукраїнські фестивалі-огляди козацької пісні «Байда», а з 2002 на теренах Донеччини відбувається Всеукраїнський фестиваль «Козацькому роду – нема переводу».

Виходять друком всеукраїнські та регіональні періодичні видання: журнали – «Гетьман», «Козацька рада», «Козацтво України», «Нова Січ»; газети – «Свобода слова», «Козацький вісник», «Віра та Воля», «Україна козацька», «Козацька нація», «Козацьке коло» (Запоріжжя), «Козацький дзвін» (Житомирщина), «Богданів край» (Черкащина), «Козацька родина» (Дніпропетровщина), «Козацькі литаври» (Рівненщина), «Бузький козак» та «Козацька держава» (Миколаївщина), «Лугарі» (Луганщина), «Слава козацька» (Херсонщина) та ін.

Протягом 1992-2004 рр. Українському козацтву вдалося відновити багато старовинних козацьких храмів, серед яких Свято-Георгіївський собор Видубецького монастиря у Києві. За його сприяння встановлено пам'ятники гетьманам – Б. Хмельницькому (в Одесі), І. Виговському та І. Самойловичу (на Житомирщині), П. Сагайдачному (в Києві), І. Мазепі (в Галаці, Румунія), полковнику І. Богуну (на Вінниччині), отаману А. Головатому (в Одесі) та ін. Створено проект щодо побудови в м. Києві пантеону гетьманів України та Алеї слави Українського козацтва. Українське козацтво неодноразово виступало на захист козацьких святинь у Трахтемирові, Межигір'ї, на о. Хортиця і території Буго-Гардівської паланки (Миколаївщина) тощо.

Основні завдання, які стоять сьогодні перед Українським козацтвом: взаємодія з органами влади щодо формування державної політики у сфері відродження та розвитку історичних, патріотичних, господарських, культурних традицій Українського козацтва; відновлення та розвиток на звичаєвих засадах Українського козацтва як вираження способу життя, діяльності та поведінки українського народу; відродження та розвиток козацької господарської діяльності, створення козацьких січей, паланок і поселень як осередків відродження і розвитку традиційних козацьких форм самоврядування; сприяння підготовці молоді до військової служби, військовому вишколу українських козаків, сприяння розбудові Збройних Сил України, Прикордонних військ, Митної служби та підрозділів Цивільної оборони. Підписано угоду про співпрацю Українського козацтва з Товариством сприяння обороні України, з яким проведено низку спільних заходів: відзначення річниці битв під Берестечком, Жовтими Водами, Пилявцями, Зборовом, Конотопом, перемоги П. Сагайдачного під Хотиним, заснування Чортомлицької Січі тощо. У 2001 р. було підписано угоду про співпрацю між Українським козацтвом та Мальтійським орденом, який є одним із найстаріших лицарських об'єднань Європи. У 2003 р. керівництво Українського козацтва підписало меморандум про дружбу і співробітництво з представниками Російського козацтва та уклало Угоду з Міжнародними військами козацької гвардії (Білорусь).

За Статутом Українське козацтво – правонаступник усіх без винятку історичних гілок Українського козацтва, які дотримувалися державницьких засад відновлення незалежності України. Це фактично було підтверджено

передачею клейнодів від Українського Вільного козацтва (яке, емігрувавши, з 1923 р. діяло в Німеччині та Австрії, а з 1960 р. у США) до Генеральної канцелярії Українського козацтва, що відбулася у серпні 1996 р. Сьогодні існують підрозділи Українського козацтва в Австрії, США, Російській Федерації, Австралії, Великобританії, Канаді, Франції, Німеччині, Аргентині.

Першим Гетьманом сучасного Українського козацтва у 1991-1992 рр. був В'ячеслав Чорновіл – визначний державний і політичний діяч, змінив його генерал-майор ЗСУ, народний депутат України Володимир Мулява. На Великій Раді у жовтні 1998 р. Гетьманом Українського козацтва було обрано гвардії генерал-майора, народного депутата України І. Біласа. У 2000 р. він очолив українських козаків та групу спортсменів, які вперше в історії десантувалися на Північний полюс і встановили там прапор Українського козацтва. Ця акція набула великого розголосу в Україні та світі.

Попри все процес новітнього козацького відродження ще не набув належної динаміки. Цьому певною мірою сприяють: відсутність Закону України «Про Українське козацтво», штучне розростання козацьких структур, вплив на Українське козацтво різноманітних політичних сил та ідеологій, певна залежність від окремих гілок влади та економічних еліт, різна конфесійна орієнтація членів козацьких організацій, особисті амбіції та протистояння деяких козацьких керівників тощо.

Відродження та подальший розвиток Українського козацтва можливі лише за його активної діяльності. Зовнішнє і, по суті, бутафорське відродження козацтва якихось відчутних наслідків не дасть: у такий спосіб історія може відродитися лише як фарс. Цей процес єдино можливий на ґрунті досягнень сучасного суспільного розвитку, соціальної науки. Лише за таких умов може спрацювати сьогодні на користь нашого народу в рамках чинного законодавства звичаєве право козацтва і здатні відродитися його могутні за своїм потенціалом історичні, патріотичні, господарські та культурні традиції.

17 листопада

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТА

Ідея створення міжнародного об'єднання студентської молоді зародилася в Європі наприкінці XIX століття. У 1893 році в Женеві був скликаний Міжнародний конгрес студентів-соціалістів, що прийняв рішення установити і розвивати зв'язки між студентами різних країн. Істотний вплив на розвиток студентського руху мали трагічні події осені 1939 року в Чехословаччині. Тоді 17 листопада тисячі студентів міста Праги та їхні викладачів заповнили вулиці міста, протестуючи проти гітлерівської окупації, але вони були арештовані німецько-фашистською владою і розстріляні або відправлені в концтабори. Міжнародний день студентів був заснований у 1941 році в Лондоні на світлу пам'ять про загиблих студентів Чехословаччини.

ПЛАН ЗАХОДІВ НА І СЕМЕСТР 2011-2012 н. р.

ПЛАН РОБОТИ ЦЕНТРУ НАЦІОНАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ НА І СЕМЕСТР 2011-2012 н. р.

Кафедра українознавства, ауд. 474 а, 476
Довідки за тел.: 2-79

У новому навчальному році на базі ЦНГВ продовжують працювати СНТ (студентське наукове товариство), клуб „У Світлиці сьогодні гість...” та відеоклуби. Зокрема, розпочали новий сезон кіноклуби „Українське кіно” (керівник ст. викл. Іващенко Г. Л.), „Історичний календар” (керівник асист. Єрмоленко В. В.). Також до уваги студентів та викладачів університету пропонуємо новий відеоклуб „Світова кінокласика українською” – шедеври світового кінематографу в якісному перекладі українською мовою (керівники асист. Єрмоленко В. В., доц. Андросова-Байда Д. О.).

Клуб „У Світлиці сьогодні гість...” (ауд. 476)

Керівник: ст. викл. Іващенко Г. Л.
(Див. оголошення)

Кіноклуб „Українське кіно” (ауд. 476)

Керівник: ст. викл. Іващенко Г. Л.

Середа (знаменник), 14:30

1. „Земля”
2. „Тіні забутих предків”
3. „Білий птах з чорною ознакою”
4. „Пропала грамота”
5. „За двома зайцями”
6. „Молитва про гетьмана Мазепу”
7. „Мамай”
8. „Залізна сотня”
9. „Вишневі ночі”

Ці художні фільми можна переглянути у Світлиці за попереднім замовленням.

Відеоклуб „Історичний календар” (ауд. 476)

Керівник: асист. Єрмоленко В. В.

1. До Дня партизанської слави	23.09.11
2. До Дня художника	07.10.11
3. До Дня українського козацтва	14.10.11

4. До річниці визволення Дніпропетровська	28.10.11
5. До дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій	18.11.11
6. До Дня Збройних сил України	09.12.11

Відеоклуб „Світова кінокласика українською” (ауд. 476, 472)

Керівники: асист. Єрмоленко В. В., доц. Андросова-Байда Д. О.

1-й понеділок місяця, 16:00

1. *Форрест Гамп* /Forrest Gump/ (1994), режисер Роберт Земекіс, за однойменним романом Вінстона Грума. У головній ролі Том Генкс. 38 нагород, у т. ч. 6 премій «Оскар».

«Форрест Гамп» – це розповідь про те, як справжня людина посправжньому самотня серед людей.

2. *Катинь* /Katyń/ (2007), режисер Анджей Вайда, за романом Анджея Мулярчика «Post mortem – Катинська історія» (про Катинський розстріл).

«Катинь» – це розповідь про історію жінок: матерів, сестер, дочок офіцерів Польської Армії, які за наказом Сталіна силами НКВС були масово страчені в Катинському лісі.

3. *Життя прекрасне* /La vita e' bella/ (1998), режисер Роберто Беніньї. Понад 40 нагород, у т. ч. 3 премії «Оскар», Гран-прі журі Каннського фестивалю.

«Життя прекрасне» – це трагікомічна розповідь про перемогу кохання та батьківської любові над брутальною.

СНТ

Керівник: доц. Андросова-Байда Д. О. (ауд. 476)

Багатьом будуть цікаві такі засідання СНТ:

1. Методика проведення родинно-сімейних досліджень	07.10.11
2. Методика проведення краєзнавчих досліджень	08.11.11
3. Історія ДПТУ: методика дослідження (приват-проф. Куліш А. І.)	25.11.11

Крім того, проводяться лекції та бесіди з актуальних питань розвитку культури, науки, історії України. Зокрема:

21.09.10 – до Дня партизанської слави – лекція «Антифашистський рух Опору в Україні» (доц. Слободянюк М. А.).

05.10.10 – лекція «Життя та наукова діяльність академіка В.А. Лазаряна» (приват-проф. Куліш А. І.)

17.11.10 – лекція «Другий «Кобзар» Тараса Шевченка» (ст. викл. Іващенко Г. Л.)

Засідання відеоклубів проводяться на замовлення груп

Ласкаво просимо до Світлиці

**ПЛАН РОБОТИ
КОМІТЕТУ У СПРАВАХ СІМ'І ТА МОЛОДІ
НА I СЕМЕСТР 2011-2012 н.р.**

№ з/п	Заходи	Термін	Відповідальні
Організаційна робота			
1.	Участь у зборах голів КССМів ВНЗ у КССМі міської ради	щотижня	Науменко Н. В., Клопінський П. С.
2.	Участь у зборах голів КССМів ВНЗ у КССМі Жовтневої районної у місті ради	щотижня	Науменко Н. В., Клопінський П.С.
3.	Проведення зборів КССМів факультетів	щотижня	Науменко Н. В., КССМи ф-тів
4.	Проведення зборів ради студентів ДІПТу	щомісяця	Науменко Н. В., Гребенюк О. В., Клопінський П. С., РС ф-тів
5.	Організація огляду санітарного стану гуртожитків	4 ^й тиждень місяця	Науменко Н. В., Клопінський П. С.
6.	Огляд кімнат відпочинку та самопідготовки у гуртожитках	щомісяця	КССМи ф-тів
7.	Проведення відбіркових турів огляду-конкурсу «Вибір року» у номінаціях «Кращий гуртожиток», «Кращий блок», «Краща кімната»	жовтень	Науменко Н. В., КССМи ф-тів
8.	Організація роботи студентського штабу провідників ДІПТу	щотижня та влітку	Науменко Н. В., Клопінський П. С.
9.	Організація роботи студентської комісії огляду гуртожитків	щотижня	студентська комісія
Соціальний захист молоді			
1.	Поновлення банку даних щодо студентських сімей	грудень, лютий	КССМи ф-тів
2.	Організація тематичних лекцій на кураторських годинах із залученням представників центру планування сім'ї щодо запобігання захворювання на ВІЛ/СНІД серед студентів	протягом року	КССМи ф-тів

3.	Організація благодійних акцій для безпритульних від клубу «ДОМ»	протягом року	Науменко Н. В., Клопінський П. С.
4.	Організація тематичних лекцій із залученням представників правоохоронних органів	жовтень-грудень	КССМи ф-тів
Робота з організації навчального процесу			
1.	Проведення організаційної зустрічі зі студентами першого курсу	вересень	Клопінський П. С., КССМи ф-тів
2.	Надання допомоги кураторам в організації навчального процесу для студентів груп	протягом року	КССМи ф-тів
3.	Розгляд та вирішення проблем щодо організації навчального процесу студентів, які проживають у гуртожитках	протягом року	КССМи ф-тів
4.	Проведення заходів із запобігання корупції у навчальному процесі	протягом року	КССМи ф-тів
5.	Організація роботи груп контролю успішності на факультетах	протягом року	КССМи ф-тів
6.	Організація роботи групи аналізу успішності університету	протягом року	Науменко Н. В., комісії ф-тів
Робота з організації дозвілля			
1.	Участь в організації свята «День знань» 1 вересня	серпень	Клопінський П. С., КССМи ф-тів
2.	Допомога в організації заходів з нагоди святкування Дня міста	вересень	Науменко Н. В., КССМи ф-тів
3.	Участь у підготовці та проведенні міжфакультетського конкурсу «Ура! Я студент!»	вересень	КССМи ф-тів

4.	Заохочення студентів та організація роботи творчих колективів: - Духовий оркестр - Народні танці - Вокальна студія - ВІА - Студентський театр - Сучасні танці - Спортивні танці - Аеробіка - Східні танці - Фольклорні танці - Джазові танці - Степ та фламенко - Брейк-данс - Клуби за інтересами - Студія художньої творчості - Команди КВК	протягом року	Жунда І. А., Шильцова К. В., КССМи факультетів
5.	Участь у підготовці та проведенні міжфакультетського конкурсу «Шанс»	жовтень	Клопінський П. С., Науменко Н. В., КССМи ф-тів
6.	Проведення тренінгу з проблем студентського самоврядування для студентів	листопад	КССМи ф-тів
7.	Організація свята до Міжнародного дня студентів	листопад	Науменко Н. В., КССМи ф-тів
8.	Проведення відбіркових турів конкурсу «Вибір року» у номінаціях: краща академічна група, кращий громадський проект, кращий гуртожиток, блок, кімната	листопад	Клопінський П. С., Науменко Н. В., КССМи ф-тів
9.	Участь в організації та проведенні міжфакультетського конкурсу «Міс ДІТ»	листопад	Науменко Н. В., Клопінський П. С., КССМи ф-тів
10.	Проведення фотоконкурсу на краще фото студентської сім'ї на приз КССМу ДІТу	грудень	Науменко Н. В., КССМи ф-тів
11.	Організація та проведення традиційної зустрічі активістів із ректором	грудень	Клопінський П. С., Науменко Н. В., КССМи ф-тів
12.	Організація новорічного свята для безпритульних дітей	грудень	Ніконенко Н., клуб «ДОМ»

13.	Організація та проведення міжфакультетського конкурсу КВК	за окремим графіком	Науменко Н. В., Клопінський П. С., КССМи ф-тів
14.	Організація екскурсійно-пізнавальних турів для студентів та співробітників університету по визначних місцях України та Росії	протягом року	Мілка О. В., Науменко Н. В.
15.	Організація роботи студентського сайту університету	протягом року	Колеснік О.

ПЛАН РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ
(соціокультурні заходи на І-й семестр 2011- 2012 н. р.)

1. Тиждень бібліотеки в університеті «**Бібліотека – інформація – знання – успіх**» **26-30 вересня**
2. Участь в обласному святі «Бібліотеки Дніпропетровщини запрошують на побачення», що відбудеться **25.09.2011** у Дніпропетровському міському парку ім. Л. Глоби
3. Опитування читачів «Бібліотека для Вас – це... »
4. Акція для студентів-першокурсників «Як пройти до бібліотеки?»
5. Виставки у відділах

Тематичні бесіди біля виставок:

Протягом року

- ✓ «Праці вчених ДНТУ» (к.262)
- ✓ «Звичаї та обряди народу України» (к.167)
- ✓ «Знайомі незнайомі українці»
- ✓ «Ювіляри року» (к.167) та інші

6. Дні інформації

Щоквартально

7. Огляди нових надходжень наукової, навчальної та художньої літератури
Протягом року

8. Святкові заходи з нагоди Дня залізничника України та 150-річчя залізниць України:

Листопад

9. Тематичні виставки «Сторінками історії залізниць» (к. 262),
Бесіда «З історії локомотива»

10. Екскурсії по бібліотеці

Протягом року

Проведення практичних занять з формування інформаційної культури читачів та набуття ними навичок користування традиційними та електронними бібліотечними інформаційними ресурсами

11. Суперакція для читачів

«Приведи друга до бібліотеки»

Протягом семестру

12. Фотоконкурс «Бібліотека очима студента»

Вересень

Запрошуємо кураторів до співпраці в організації культурно-виховної роботи серед студентів!

Звертатись за тел. 1-43 або до к. 167

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ

головних спортивно-масових заходів ДПТУ на I семестр 2011-2012 н. р.

1. Спартакіада ДПТУ з футболу (вересень)
2. Кубок першокурсників із волейболу (вересень)
3. Спартакіада ДПТУ зі спортивного орієнтування (жовтень)
4. Спартакіада ДПТУ з л\а кросу (листопад)
5. Спартакіада ДПТУ з баскетболу (серед жінок) (листопад)
6. Спартакіада ДПТУ з волейболу (серед чоловіків) (грудень)
7. Спартакіада ДПТУ з пауерліфтингу (грудень)